

Bezoek aan Mr. Fescue, Chris Haspell

Golf Links in drie jaar een natuurlijke mimiek gegeven

De greens van Golf Links Castle Stuart bij het Schotse Inverness werden in 2008 voor het eerst gemaaid. Dit jaar al vormt de baan het toneel voor het Scottish Open, en dat is snel, razendsnel. Chris Haspell is hier de baanmanager. Hij dirigeerde de aanleg en onderhoudt nu met negen greenkeepers deze championship-baan. De 18-holes is uitsluitend met het grassoort roodzwenk ingezaaid. De greens bevatten nul procent organische stof. Zero procent! Ik heb het driemaal gevraagd!

Auteur: Broer de Boer

Na een snel bezoek aan de werktuigenloods, met blinkend nieuw en goed onderhouden materieel, ronken we al snel met een 8-cilinder landrover over het terrein. Chris Haspell (43) laat er geen gras over groeien om mij bijna alle holes te laten zien. En zeker zijn favorieten: hole 3, 11 en 14. Officieel heeft hij de titel baanmanager. En dat betekent dat hij de baas is over alles wat hier groen is. Chris is geen onbekende in het vak en somt moeiteloos een paar Nederlandse banen en vakbroeders op waarmee hij contacten onderhoudt. Chris blijkt in zijn leven inmiddels betrokken te zijn geweest bij de bouw van veertien golfbanen, waarvan twaalf in Denemarken. Een man die ook de Denen duidelijk maakte dat roodzwenkgras zo goed bij hun greens past. Een man met humor, die van uitdagingen houdt en waarvan we veel kunnen leren!

Beautiful

Over de golfbaan wil ik heel kort zijn. Deze Golf Links is *beautiful*. En die kwalificatie zou ik eigenlijk vetgedrukt, in hoofdletters en met

Chris Haspell, baanmanager Castle Stuart Golf Links.

lettergrootte 18 willen afdrucken. In 2008 werden de greens van de Castle Stuart Golf Links voor het eerst gemaaid. En nog dit jaar wordt de Scottish Open hier al gespeeld. De infrastructuur,

zoals parkeerplaatsen, is nog niet in gereedheid, maar de baan wel! En wat mooiheid betreft: de foto's spreken voor zich. Met dank aan Chris, want de baan mag dan *beautiful* zijn, het grillige

Het enthousiaste team greenkeepers met voorman James Hutchison staande, derde van links.

Er is een prachtig clubhuis, gebouwd in een soort art deco-stijl, met uitzicht rondom.

Schotse weer geeft niet altijd de gelegenheid om zulke prachtige foto's van de mooie baan te maken!

Natuurlijke mimiek

Op Castle Stuart heeft Chris leiding gegeven aan het constructieteam en momenteel leidt hij het tien man sterke greenkeeperteam op de 18-holes baan. Er blijkt, op één uitzondering na (voorman James Hutchison), een volledige wisseling van de wacht te zijn geweest. Alle greenkeepers van het constructieteam werken nu elders. "Bij het aanleggen van een golfbaan heb je een heel ander soort greenkeeper nodig dan bij het onderhoud", zegt Chris. "Met een tien man sterk constructieteam hebben we de baan in 2007 in 26 weken zijn uiteindelijke gestalte gegeven. We hebben getracht deze golfbaan de natuurlijke mimiek van een Golf Links te geven. De duinen die je hier nu ziet zijn allemaal kunstmatig gebouwd, maar het lijkt alsof ze er al jaren liggen, vind je niet? En dat stuk geonduleerde fairway? Wat denk je?" Ik gok goed: "Kunstmatig". Maar als Chris gezegd had dat de zee het zand hier eeuwen geleden zo neergelegd heeft, had ik hem ook geloofd!

Passie bij greenkeepers

"Ik heb mijn mensen zowel in het constructieteam als in het onderhoudsteam zelf kunnen selecteren", vertelt Chris. "En het is een uitstekend team: louter vakmensen en jonge mensen. Wat onderhoud betreft: bij het ochtendkrieken begint een aantal greenkeepers met het terugleggen van divots. De rest start om 06.00 uur en werkt tot 14.30 uur." Alle zaken, ook het onderhoud, doen we in eigen beheer en we hebben volledig geautomatiseerde slijpparaatuur voor ondermessen en kooien." Het mooiste in zijn vak vindt Chris het werken

met enthousiaste medewerkers. "Daaruit put ik het meeste plezier. Als baanmanager vind ik een goed kantoor alleen maar een aardige bijkomstigheid." En uiteraard stelt Chris een foto van zijn enthousiaste team in *the Dutch press* bijzonder op prijs.

Aanleg baan

Wat bouw betreft is op Castle Stuart met een gesloten grondbalans gewerkt. Er heeft dus geen aan- of afvoer van grond of zand plaatsgevonden. Op de plek waar nu de golfbaan ligt, werden eerder landbouwproducten geteeld. De humusrijke bouwvoor, variërend in dikte van 5 tot 60 cm, is verwijderd tot op de zandlaag. Zand, eigen zand dus, is hier plenty. Maar tussen zand en zand zitten nog grote verschillen. Deskundigen hebben dan ook bepaald waar het meest geschikte zand lag om de verschillende baanonderdelen aan te leggen. Het noord-oostelijkste gedeelte van de baan bevatte veel zout zand. Dat is grotendeels verwijderd en vervangen door een betere zandsoort. De grote werkzaamheden bestonden vooral uit het nivelleren van de niveaoverschillen van het hogere gedeelte naar het strand, aanvankelijk zo'n 17 meter. Dit is teruggebracht naar maten die voor een golfer acceptabel zijn om een hoogteverschil te overbruggen. Een aantal greens langs de kust ligt als het ware aan het water. Ze geven je een bijzonder uitzicht op de oneindigheid van de zee. 'Infinity' noemt Chris dat. De greens zijn opgebouwd uit puur zand en dat laat ik hem nog een keer bevestigen: "Ze bevatten echt geen greintje organische stof." Dát moet veel van de grassen en de vochtvoorziening vergen. Maar in dit milieu schijnt roodzwenk zich juist thuis te voelen. In het begin heeft Chris nog wat compost laten aanvoeren voor zijn greens. Maar daarvan zegt hij spijt gekregen te hebben: "Het

bevatte onkruidzaden die natuurlijk ongewenst zijn. Gewassen dressingzand, van de allerbeste kwaliteit, voeren we overigens wel aan."

Uitsluitend Fescue (roodzwenkgras)

Chris Haspell staat bekend als de man die het roodzwenk naar de Deense greens bracht. Hij zegt: "Denemarken staat in de landbouw bekend als het thuisland van de teelt van deze grassoort. Het kwam mij daarom heel vreemd voor dat er praktisch geen roodzwenk op de greens werd ingezaaid, maar andere grassoorten, zoals de Penncross kruipende struisgrassen." Hieruit blijkt volgens Chris dat handelaren in graszaad best wel slim zijn, want wat van verre komt lijkt altijd beter. Hij is er een groot voorstander van om op golfbanen juist die grassoorten te gebruiken die daar van nature goed gedijen. Op Castle Stuart is het allemaal roodzwenk wat de klok slaat: op de teeboxen (vijf verschillende rassen), op de fairways (idem vijf), in de rough (idem vijf) en voor de greens (idem zeven) zijn uitsluitend roodzwenkgrassen ingezaaid. En reken maar dat Chris Haspell de gebruikte roodzwenkrassen specifiek voor de bestemming geselecteerd heeft.

Kunstmatige zeegeur

Over de greens niets dan lof, geen zaadkopje straatgras of andere grassoorten te zien. Over de bemesting zegt Chris: "Ik gebruik hier zo'n 90 kg stikstof per hectare en de dubbele hoeveelheid kali, 180 kg. Maar pin me hier niet op vast, want soms heeft roodzwenk hier behoefte aan 70 kg N en in andere jaren 120 kg N." Opvallend is de sterke zeegeur. Dit blijkt kunstmatig te zijn. "Want", zo zegt Chris, wijzend op een landbouwspruit die net wegrijdt: "We hebben de greens net gespoten met een algenextract." Hij blijkt van de heilzame werking van dit product overtuigd: "Ik kan je zelfs greenkeepers noemen

Green 1: gezien richting fairway

die 's winters zeewier winnen, klein maken, op hun greens leggen en spoelen om de stoffen die erin zitten in de greens te laten trekken." Hier gaat dat anders. Op de greens van Castle Stuart wordt een lers extract gebruikt dat geproduceerd is volgens de koude extractiemethode. "Mijn ervaring is dat je goed moet kijken naar de massa van het product; kies het product dat de hoogste soortelijke massa heeft." Hierbij noemt hij als product Triple Strength.

40 soorten

Bij de nursery wijst Chris op de proefveldjes die hier liggen van zo'n 40 soorten roodzwenk. Daar staan dus ook rassen die alleen nog maar onder een code bekendstaan bij graszaadkwekers. "Deze proefveldjes, die in drie herhalingen zijn gezaaid, leveren mij informatie over ziektegevoeligheid, de zomer- en winterkleur, de resistentie tegen koude en betreding, maar ook over het herstel na droogte of ziekteaantasting", vertelt Chris. De vraag komt bij me op of roodzwenk zich op intensief betreden plekken ook goed houdt. Chris wijst op twee plots, grijnst en zegt: "Daarvoor gebruiken we wel eens de grassoorten *Conodon dactylon* en *Crested Hairgrass*, *Koeleria macrantha*. Beide grassoorten hebben vaag iets weg van roodzwenk, maar zijn veel beter bestand tegen betreding." De eerste soort herkennen we als een Bermudagrass en de tweede soort kennen we in Nederland onder de naam smal fakkelgras. De greens liggen er in

wedstrijdconditie bij. Zelden zulke egale, mooie, en straatgrasvrije greens gezien, in een prachtige omgeving met aangeplante gele brem, die je van nature ook veel aantreft hier. "We willen de golfers hier een constante kwaliteit leveren, daar betalen ze ook een hoge prijs (150 euro, -red.) voor. Dit is dezelfde kwaliteit die verlangd wordt door de R&A als je een Open wilt organiseren, en waarvoor het STRI de gegevens viermaal per jaar verzamelt. De baan geeft iedereen kansen, want hij is ook niet te moeilijk gemaakt voor hogere handicappers."

20.000 m³ water

In de omgeving van Inverness valt jaarlijks zo'n 660 mm hemelwater. Met zo'n humusarme opbouw moet dat als sneeuw voor de zon verdwijnen in de zandbodem. Voor de berekening van de baan hebben Chris en zijn team een waterreservoir beschikbaar. Castle Stuart heeft een licentie om 's zomers 20.000 kubieke meter grondwater op te pompen uit de eigen bron. De fairways zijn voorzien van een tweerijige sprinklerinstallatie. Op de greens wordt in principe met de hand water gegeven, maar wanneer de weersomstandigheden dat eisen, worden ook de sprinklers aangezet. De Schotse milieuwetten zijn streng. Dat betekent dat Chris en zijn mannen het water efficiënt moeten benutten en verdelen. Ook hier zien we dat toepassing van een wetting agent niet iets revolutionairs is. "Maar", zegt Chris, "we zoeken

wel naar alternatieven voor het product. Je moet namelijk blijven proberen zaken anders en beter te doen."

Tips van Chris

Kan Chris de lezers van de Greenkeeper nog enkele ideeën aanreiken? Na enig aarzelen zegt hij: "Dat je de juiste grassoorten in de juiste omgeving moet gebruiken en je daarin niet te veel moet laten leiden door de graszaadindustrie; en dat geldt eigenlijk mondiaal. Ik vind het ook belangrijk dat de branche meer en beter met het publiek gaat communiceren over hoe mooi het op golfbanen kan zijn: we werken veel natuurvriendelijker en zijn veel meer met ecologie bezig dan het grote publiek denkt. Daarin speelt de greenkeeping ook een rol. De grond waarop Castle Stuart nu grotendeels ligt, was vroeger een agrarisch gebied met een vruchtbare bodem waarop aardappels werden geteeld. Als je kijkt naar de lijst met vogelsoorten die we hier nu aantreffen, zie je dat deze in de loop der jaren een stuk langer is geworden." Moeiteloos en trots noemt Chris de namen van een aantal uilensoorten en roofvogels die hier vroeger sporadisch aangetroffen werden, maar die nu veelgeziene gasten op Castle Stuart zijn. En hij wijst op papegaaiduikers die zich dankzij de rust tot op de greens wagen. "Daar blijven de gasten over spreken, want zo iets is echt uniek."

"De juiste grassoorten in de juiste omgeving gebruiken"

Genieten

Als gast word ik met alle egards behandeld. Ook het clubhuis moet ik zien en Chris stelt me nog even voor aan de general manager, Stuart McColm. De starter in het clubhuis heeft uitzicht op alle holes, zowel die dichtbij zee als in de kunstmatig opgebouwde duinen. Zelfs in de toiletruimte is aan details gedacht om je ook hier te laten genieten. Terwijl je staande je blaas leegt, kijk je door een breed raam uit op de holes. In het clubhuis treft je geen leeg, oversized restaurant aan, maar een gezellige ruimte, waarvan de grootte berekend is op het maximale aantal golfbaangasten dat hier een dag komt genieten. Hier geen grote vergaderzaal om te verhuuren, maar een bescheiden maar luxe zaaltje, met een fantastisch, panoramisch uitzicht over de zee, de wolken en de Golf Links. Als je toch moet vergaderen, heb je op Castle Stuart *'the day of your life'*!